

בעניין:

המאשימה: עיריית טבריה
באמצעות ב"כ עודד גולדהמר

- נגד -

הנאשם: בנימין אליהו
באמצעות ב"כ עו"ד סירוטה ואח'

החלטה בעניין ראיות שהועתקו מספרייתו של הנאשם על גבי שרת העירייה

הבקשה

1. עניינה של החלטה זו בבקשת הנאשם כי בית הדין לא יקבל כראיה נתונים שהועתקו משרת העירייה.
2. המאשימה החלה בהשמעתו של עד שתיאר נתונים שהועתקו מתוך שרת העירייה כשלטענת המאשימה, מהמידע המצוי בדיסק ניתן לראות כי הנאשם עשה שימוש במחשב העירייה שלא לצורכי עבודתו כפי שמפורט בכתב האישום.
3. עו"ד טורנר ב"כ הנאשם טוענת כי בית הדין אינו יכול לשמוע את העדות באשר לנתונים שהועתקו מתוך השרת העירוני וזאת כיוון שמדובר בראיה שהושגה שלא כדין ולכן איננה קבילה.
4. טענות ההגנה התבססו על שלושה חוקים:
  - א. חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981
  - ב. חוק האזנת סתר, התשל"ט - 1979
  - ג. חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב - 1992
5. בתגובה לטענות ב"כ הנאשם הגיבה המאשימה באשר לכל אחת ואחת מהטענות: ראשית, באשר לטענת הפגיעה בפרטיות, נטען כי לא הייתה פגיעה

בפרטיות שכן אין מדובר במחשב אישי של הנאשם אלא בנתונים שנלקחו מהמחשב העירוני מספרייתו של הנאשם. כמו כן, נטען כי גם אם יש בנתונים משום פגיעה בפרטיות הרי שחלה על הפגיעה, ההגנה האמורה בסעיף 18 לחוק.

6. שנית, באשר לטענה לפיה יש בהשגת הראיות משום האזנת סתר נטען, כי היות והנתונים שהו זמן רב במחשבי העירייה לא מתקיימת דרישת הסימולטאניות שנקבעה בפסיקה ולכן אין הנתונים שהועתקו מהווים "האזנת סתר".

7. שלישית, לטענת המאשימה לא חלה על הראיות הגנה מכוח חוק הביקורת הפנימית.

8. לתגובת המאשימה הוגשה תגובה מטעם הנאשם ביום 19/11/07. בה התייחסה הגנה לטענות המאשימה.

דיון

חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981

9. לטענת המאשימה, עיון בקבצי השרת העירוני מגלה כי בשרת העירוני קיימים קבצים רבים שאינם רלבנטיים לעבודתו של הנאשם בעירייה ושהיו, ככל הנראה, מצויים בספרייתו של הנאשם.

10. המאשימה מבקשת להגיש חומר זה כראייה והנאשם טוען, כי הגשת החומר ככל שזה היה מצוי בספרייתו האישית הגם שהיא מצויה על שרת העירייה מהווה פגיעה בפרטיותו.

11. האם העתקת נתונים אלו מספריית הנאשם, שהיו שמורים על גבי השרת העירוני, מהווה "פגיעה בפרטיות" כמשמעותה בחוק?

12. סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות קובע כי פגיעה בפרטיות הנה אחת מאלה:

- (1) בילוש או התחקות אחרי אדם, העלולים להטרידו, או הטרדה אחרת ;
 (2) האזנה האסורה על פי חוק ;
 ... (3)
 ... (4)
 (5) העתקת תוכן של מכתב או כתב אחר שלא נועד לפרסום, או שימוש בתכנו, בלי רשות מאת הנמען או הכותב, והכל אם אין הכתב בעל ערך היסטורי ולא עברו חמש עשרה שנים ממועד כתיבתו ;
 ... (6)
 ... (7)
 (8) הפרה של חובת סודיות לגבי עניניו הפרטיים של אדם, שנקבעה בהסכם מפורש או משתמע ;
 (9) שימוש בידיעה על עניניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה ;

13. סעיף 32 לחוק קובע כי:

"חומר שהושג תוך פגיעה בפרטיות יהיה פסול לשמש כראיה בבית משפט, ללא הסכמת הנפגע, זולת אם בית המשפט התיר מטעמים שירשמו להשתמש בחומר, או אם היה לפוגע, שהיה צד להליך, הגנה או פטור לפי חוק זה".

14. פטור ניתן בסעיף 19 לחוק לגורמים ביטחוניים ואיננו רלבנטי לענייננו.

15. הגנה ניתנת בסעיף 18 לחוק הקובע כי:

" במשפט פלילי או אזרחי בשל פגיעה בפרטיות תהא זו הגנה טובה אם נתקיימה אחת מאלה:
 ... (1)
 (2) הנתבע או הנאשם עשה את הפגיעה בתום לב באחת הנסיבות האלה :
 (א) הוא לא ידע ולא היה עליו לדעת על אפשרות הפגיעה בפרטיות ;
 (ב) הפגיעה נעשתה בנסיבות שבהן הייתה מוטלת על הפוגע חובה חוקית, מוסרית, חברתית או מקצועית לעשותה ;
 (ג) הפגיעה נעשתה לשם הגנה על עניין אישי כשר של הפוגע ;
 (ד) הפגיעה נעשתה תוך ביצוע עיסוקו של הפוגע כדין ובמהלך עבודתו הרגיל, ובלבד שלא נעשתה דרך פרסום ברבים ;

16. בית הדין האזורי לעבודה ת"א, כב' השופטת דוידוב מוטולה בעב 10212/06

טלי איסקוב נגד הממונה על חוק עבודת נשים ואח', (לא פורסם), התייחס לשאלה האם ניתן לצרף העתקים של הודעות דואר אלקטרוני השייכות לתובעת ושהיו שמורות בשרת המעסיקה. באותו מקרה פסק בית הדין כי כיוון שהתובעת

ידעה כי המעסיקה עורכת מעת לעת בדיקה של מערך המחשוב בחברה, ראה בית הדין בתובעת כמי שנתנה את הסכמתה לעיון החברה בהודעות, ולכן אין בעיון בהודעות התובעת משום פגיעה בפרטיותה.

17. בית הדין קבע בפסק הדין מבחן לעניין הפגיעה בפרטיות:

"מכל האמור לעיל נראה לנו כי הכלל המתאים במסגרת יחסי עבודה – אלא אם הוסכם אחרת בין הצדדים הוא כי עובד רשאי לבצע שימוש פרטי בהיקף סביר בתא הדואר האלקטרוני שהועמד לרשותו, וכן זכאי ככלל – לפרטיות בכל הנוגע לתכתובות אלו. מאידך למעסיק זכות משלו לפקח על השימוש שנעשה בדואר האלקטרוני לצרכים פרטיים, על ידי בדיקת היקף השימוש ללא כניסה לתוכן של ההודעות (בדומה להוצאת פלט שיחות טלפון).
באשר לעיון בתוכן התכתובות – כלל יסוד הוא כי אין לאפשרו נוכח הפגיעה בזכות הפרטיות של העובד; עם זאת כיוון שהזכות לפרטיות ככל זכות יסוד אחרת, איננה מוחלטת אלא יחסית, יש לאזנה מול האינטרסים של המעסיק, ולאפשר את העיון ככל שלמעסיק אינטרס ספציפי משמעותי המצדיק זאת לפי שלושת מבחני המידתיות, ובתלות בנסיבותיו הספציפיות של המקרה.
במסגרת הנסיבות הספציפיות של המקרה עלינו לברר, כשאלה מרכזית, אם העובד ציפה לפרטיות בדואר האלקטרוני שלו, או שמא ידע במפורש או מכללא, כי מדובר בתכתובת שיתכן ותגיע לידיעת הנהלת המעסיק או עובדים אחרים..."

18. בהמשך נדונות שאלות המשנה הרלבנטיות לשם מתן תשובה לשאלה אם יש בעיון בחומר משום פגיעה בפרטיות.

19. השאלה המרכזית היא האם תיבת דואר אלקטרוני אישית בעבודה שאת הנתונים שלגבה מבקשת המאשימה לחשוף, מהווה רשות הפרט או רשות היחיד, המוגנת מפני פגיעה לפי חוק הגנת הפרטיות? זאת בניגוד לתיבת דואר אלקטרונית פרטית ובמחשב אישי הנמצא בביתו של הנאשם, שאז וודאי הדבר שאדם זכאי לפרטיות.

20. המדובר מחשב בבעלות העירייה ובשרת בבעלות העירייה כשלנאשם הוקצתה תיבת דוא"ל לשימושו האישי. מידע המצוי על גבי תיבה שכזו, מטבע הדברים, נגיש לכל הפחות לאנשי המחשבים בעירייה ולכן ניתן להניח שכל עובד סביר יודע שהמידע המצוי בתא הדואר האישי שלו איננו אישי רק שלו אלא נגיש לעיונם של גורמים נוספים בעירייה.

21. כלומר, עצם השימוש בשרת ציבורי במקום העבודה, גם כאשר יש למשתמש סיסמת כניסה לתיבה שלו, יש בה ידיעה של המשתמש כי גורמים נוספים האחראים על מערכת המחשוב יכולים להיכנס לתכתובותיו. דהיינו, העובד מסכים מכללא לכך שתיבת הדוא"ל איננה רשותו הפרטית. על כן יש לקבוע כי פרטיות המידע איננה קיימת במלואה שעה שעושים שימוש בשרת במקום העבודה.

22. בנוסף, כפי שעלה מעדותו של מר שרון במועד בדיקת הדיסק, שכלל כאמור את כלל הנתונים שהיו על השרת העירוני, הוא לא הכיר את עובדי העירייה ולא ידע למי שייכים נתונים אלו ואחרים, כלומר, במועד קבלת הנתונים לא הייתה כל התחקות או בילוש אחר הנאשם או אחר אדם זה או אחר. יתר על כן, סעיף 18 (ב) לחוק קובע כי כאשר הפגיעה, לכאורה, נעשתה בנסיבות שבהן הייתה מוטלת על הפוגע חובה חוקית, מוסרית, חברתית או מקצועית לעשותה תחול עליו הגנה מפני פגיעה בפרטיות. וכפי שעלה מהעדות העד מר שרון זומן בתור איש מקצוע לבדוק את מחשבי העירייה וגילה בהם כשלי אבטחה. כלומר, גם נסיבות הפגיעה הלכאורית היו בנסיבות מקצועיות המצדיקות, עפ"י חוק את הפגיעה הנטענת בפרטיותו של הנאשם.

23. אשר על כן לא חל חוק הגנת הפרטיות על המקרה דנן.

חוק האזנת סתר, התשל"ט 1979

24. מעדותו של מר אבני שרון עולה כי מר שרון נתבקש לבדוק את מחשבי העירייה וכי לשם ביצוע בדיקה זו הועתקו נתוני שרת העירייה על גבי הדיסק אותו מבקשת המאשימה להגיש.

25. "שיחה" לצורך האזנת סתר כוללת בתוכה גם תקשורת מחשבים. "האזנה"

מוגדרת בחוק כ - האזנה לשיחת הזולת, קליטה או העתקה של שיחת הזולת,

והכל באמצעות מכשיר;

בפסיקת בית המשפט העליון בע"פ 1497/92 בעניין צוברי פ"ד מז(4), 177, עמ' 194-

195, נקבעה ע"י כב' הנשיא שמגר דרישת הסימולטאניות שבין ביצוע השיחה לבין

האזנה לשיחה:

"אוסף כי פרשנות מרחיבה, שתכלול את ההקשבה לקלטת שלא בזמן אמיתי בגדר האזנת סתר אסורה, מוציאה משמעותם של הביטויים "האזנה" או "הקלטה" מגדר פשוטם, ויש בה חריגה ממידת הסבירות החייבת לחלוש על פרשנותם של דברי חקיקה המגדירים את מעשי ההאזנה או ההקלטה כעבירה. זאת ועוד, קיומה של עבירה כמוגדר בסעיף 2(ב) המתייחסת על פניה, בין היתר, לכל שימוש בתוכנה של קלטת שנוצרה על ידי האזנת סתר, בין זו שנעשתה כדין ובין זו שנעשתה שלא כדין, מצביעה על כך שהמחוקק ביקש לייחד עבירה נפרדת להאזנה או להקלטה הבו-זמניים, מחד גיסא, ולהרצה המאוחרת יותר של הקלטת, כדי לעמוד על תוכנה שהיא אחד מאופני השימוש בקלטת, או לכל שימוש דומה אחר בתוכנה, מאידך גיסא.

26. דרישת הסימולטאניות הורחבה מאוחר יותר והוחלה ישירות גם על

תקשורת מחשבים בת.פ. 40206/05 מדינת ישראל נגד אליעזר פילוסוף ואח'

תק-מח 2007(1), 4872, עמ' 4888. באותו מקרה נקבע כי הודעת דוא"ל

המצויה בדרכה מהשולח אל הנמען ש"יורטה" כששהתה באחד מהשרתים

שבדרך, נחשבה הודעה שיורטה כ"האזנת סתר אסורה" ונפסלה כראייה

וכדברי כב' השופט כאבוב:

"יוצא כי מסעה של הודעת הדוא"ל בדרכה לנמען כוללת עצירות ביניים. דומה הדבר לרכב הנוסע מת"א לחיפה ובדרכו עוצר בתחנת דלק לשם תדלוק, האם ניתן לומר כי עצירה זו קוטעת את מסעו של האדם הנוהג ברכב מת"א לחיפה? האם ניתן לומר כי העצירה בתחנת הדלק משמעה סיום המסע ותחילת מסע חדש? אומנם מבחינה טכנית בוצעה עצירה אך מדובר בעצירה הכרחית לשם המשך המסע והגעה ליעד הסופי, כל עת שהרכב לא הגיע לחיפה נאמר כי האדם נמצא בדרכו ליעד שלשמו יצא. ובמילים אחרות, בחינת מסעה של הודעת הדוא"ל בטווח האלקטרוני ראוי שתיבחן מתוך השקפה כוללת על תהליך תעבורת הדוא"ל מרגע שיגורו מנקודת המוצא ועד להגעתו למחשב היעד, מכאן שתפיסת המסר על מחשב ספק השרות מהווה תפיסה ב"זמן אמת" במהלך תהליך

העברה ולפני שהסתיימה ה"תקשורת בין מחשבים", כהגדרת חוק האזנת סתר ל"שיחה"."

27. ברם, בענייננו אין מדובר בשיחה שהועתקה במהלך ביצועה או עת שהתה בתחנת ממסר כלשהי בדרכה ליעד זה או אחר. המדובר, כפי שעולה מכתב האישים בקבצים שנתקבלו אצל הנאשם. ככאלה, העתקתם לאחר שכבר הגיעו לייעדם אינה מהווה "האזנה" שכן, לכאורה, במועד ביצוע התשדורת לא הועתקו נתוני התשדורת.

28. אשר על כן נתוני תקשורת המחשבים המצויים במחשב העירייה אינם מהווים האזנת סתר כהגדרתה בחוק האזנת סתר התשל"ט -1979, ולכן לא ניתן לפסול נתונים אלו מחמת היותם נתונים שהושגו באמצעות האזנת סתר.

חוק הביקורת הפנימית התשנ"ב – 1992

29. חוק הביקורת הפנימית התשנ"ב – 1992, סעיף 10 לחוק מתיר למבקר להיכנס לכל נכס של גוף מבוקר, ומאפשר למבקר גישה לכלל הנושאים המצויים תחת תחום ביקורתו. סעיף 10 (ד) לחוק מחיל על המבקר חובה לשמור על סודיותו של מידע חסוי המגיע אליו. בית הדין אינו סבור כי נושא זה רלוונטי לענייננו.

עולה מהמחובר כי הנתונים הנמצאים בדיסק שהועתקו משרת העירייה אין בהשגתם משום פגיעה בפרטיותו של הנאשם ו/או האזנת סתר אסורה ו/או פעולה בניגוד לחוק הביקורת הפנימית .

היום: 22/10/2007

_____
אשר אבוחצירה - חבר

_____
דן בן-טל, עו"ד יו"ר

_____
רייך שלמה – חבר

סימוכין: 2007-0239-279